ואין בית דין שקול מוסיפין עליהם עוד אחד

הרן כאן עשרים ושלשה וכמה יהא בעיר

ותהא ראויה לסנהדרין "מאה ועשרים רבי

נחמיה אומר מאתים ושלשים כנגד שרי

עשרות ינב׳ אפו גזילות וחבלות לאו דיני

ממונות נינהו אמר רבי אכהו מה הן קתני

מה הן דיני ממונות גזילות וחבלות אבל

הודאות והלואות לא וצריכא דאי תנא דיני

ממונות הוה אמינא דאפי' הודאות והלואות

תנא גזילות וחבלות ואי תנא גזילות וחבלות

ולא קתני דיני ממונות הוה אמינא הוא הדין

דאפילו הודאות והלואות והאי דקתני גזילות

וחבלות משום דעיקר ג' דכתיבי בגזילות

הבית אל האלחים חבלות מה לי הבל בגופו

מה לי חבל בממונו תנא מה הן דיני ממונות

גזילות וחבלות אבל הודאות והלואות לא

ולמאי אילימא דלא בעינן שלשה *והאמר

רבי אבהו ישנים שדנו דיני ממונות

לדברי הכל אין דיניהם דין אלא ידלא

בעינן מומחין מאי קסבר אי קסבר *עירוב

פרשיות כתוב כאן ליבעי נמי מומחין ואי

קסבר אין עירוב פרשיות כתוב כאן שלשה למה לי לעולם קסבר עירוב פרשיות

כתוב כאן ובדין הוא דליבעי גמי מומחין

והאי דלא בעינן מומחין משום דרבי חנינא

דאמר רבי חנינא *דבר תורה האחד דיני

ממונות ואחד דיני נפשות בדרישה ובחקירה

ואין בים דין שקול. אין עושין ב"ד זוגות שאם יחלקו לחלאין היי להו פלגה ופלגה ולה משכחת לה הטייתך לטובה ע"פ אחד הלכך מוסיפין עליהן עוד אחד ובגמרא (דף יזי) פריך כיון דאין ב"ד שקול ומלרכת לי קטלא כולה מה לי קטלא פלגא ובחיזהו נשך (שם דף פני) השתא עשרים ושלשה הטייה לרעה על פי שנים לא משכחת לה: מאם

תורה אור ועשרים · בגמ' (שם) מפרש כנגד מי: מאסים ושלשים - דהייט כ"ג עשיריות שיהא כל אחד מבית דין שר על עשרה דבליר מעשרה לא אשכחן שררה: בבן מה כן קסני - האי גזינות וחבלות פירושה דדיני ממוטת הוה דלה תימה כל דיני ממונות במשמע ולמעוטי הלואות והודאות שהן באין על גמילות חסדים ואיכא נעילת דלת בפני לוין כדאמריכן לקמן הלכך מעטינהו ולקמן מפרש ממאי מעטינהו: הודאות והלואות - שניהן על עסקי מלוה הן הודאות שבא לדון בעדי הודאה שמביא עדים שאומרים בפניט הודה לו הלואות שבא לדון בעדי הלואה שמעידין בפנינו הלוהו וחבלות כתיבי גזילות דכתיב "ונקרב בעל שמיוסלה כופר בשתיהן וכי החי לישנא כב מובא איכא בהך מכילתא הודאה אחר הודאה הלואה אחר הלואה מלטרפין בפרק ג' (לקמן דף לי) גבי עדים זוממין ואית דמפרשי הודאות שמודה לקמן ו. פו: במקלת הלוואות שכופר הכל וראשון עיקר דמכדי שניהן על עסקי מלוה הם כדחוקימנא טעמא לקמן משום נעילת דלת בפני לוין מאי שנא דהא קרי [כיק קיי] הלוואה והא לא קרי הלוואה הודאות וכפירות איבעי ליה למיתני: סנם גזילום וחבלום. לפרושה : ונקרב בעל סבים אל האלהים. מדכתב בפרשה אלהים ג' זימני נפקא לן דבעינן שלשה והחי קרא כתיב בשומר חנם וזה טוענו ששלח יד בפקדוט דהייט לקמן לב. בזילות : מס לי חבל בממונו - ממשמע

שנאמר שלשה בחובל בממונו אף חובל שנאמר בגופו בכלל הלכך בהא נמי כחיב ביה ואי לא תנא דיני ממוטת הוה אמינא הגך משום דבגווייהו כתב נקט להו ולעולם הוא הדין לדיני מלוה להכי תכא דיני ממוטת ותכא ומה הן דיני ממוטת גזילות וחבלות למעוטי הודאות והלואות דאם כן דכולן במשמע כיון דתנא דיני ממוטת נישחוק : ולמאי - הלכחא שיירינהו תנא לדיני מלוה למעוטינהו מאי : דברי ככל - לקמן (דף ו-) קאי דפליגי בפשרה ואשמעינן ר' אבהו דבדין כולהו מודו דבעינן ג': מומחין. סמוכין ונטלו רשות מנשיא לדון כדאמריכן לקמן בפירקין (דף הי): ומאי קסבר - תנא דידן דמעטינהו: אי קסבר עירוב פרשיום כסיב כאן - דאיכא למאן דאמר בהגוזל עלים (ב"ק דף קזי) שהפרשיות הכתובות באלה המשפטים מעורבבות הן שיש מקרא כתוב בפרשה זו שאינו יכול לעמוד בה אלא מפרשה אחרת הוא כגון אשר יאמר כי הוא זה (שמות כב) דילפינן מיניה מודה במקלת הטענה ישבע כו' שכתב בשומר חנם לאו אשומר חנם קאי דשומרין אנ"פ שלא הודו במקצת חייבין לישבע דהודאה מקצת הטענה אפרשת דאם כסף תלוה קאי (שם) דהתם הוא דבעינן הודאה במקלת ואי לא מודה כלום חזקה אם טענת התובע אמת לא היה יכול זה להעיז פניו כגדו ולומר לא הלויתני הלכך אפי' שבועה לא בעי אבל בפיקדון דליכה גמילות חסדים מעיז פניו וכופר הכל ובעי שבועה והאי חנה דמתניתין אי סבירא ליה נמי דהאי אשר יאמר כי הוא זה בהלואה משתעי הרי נאמר אלהים בהאי קרא דמשמע מומחין לשון שררה ורבטת כדמתרגמינן ראה נתחיך אלהים לפרעה (שם ז) לשון רבטת וליבעי מומחין: ואי קסבר - דהאי קרא לאו בהלואה משחעי: שלשה מכלן- בהלואה הא מחלחא אלהים נפקא לן לקמן (דף ג:) ואלהים בהלואה לא כתיב: משום דר' חנינא - ותקנתא דרבנן הוא: בדרישה וסקירם. לריך לבדוק את העדים באיזה יום באיזו שעה הלוהו:

א מו" פיא הסוטה בורך לי חבל בניפו מה לי הבל בממונו · ממוט ה"ל למנקט בריבא מיחורן שונם : שלו דרך בלו מחום בלשו אר א לבברים [חולין לפי] בהמפקיד (ב"מ דף לו:) מלאך המות מה לי הכא מה לי התם וכן *מה

ב ב מיי׳ פיב מסלפות, דאמר רבי ינאי מה לי הן מה לי דמיהן סתג עשין לו טושיע חית מה לי דמיהן מה לי הן כמי חמריכן ס,מו ג סעיף כ: וי"ל דחבלא שייכא בגוף טפי ופשיטא לכך נקט בריטא חבל בגופו:

סנכס ח סמג שם דברי הכל חין דיניהן דין - דרבי כב ד מיי פינ מהלכי חבהו חונבי יוביה כי דיניהן עדות הלכה א כמג דשמואל ושאר אמוראי סברי דיניהן דין וא"ת היכי קאמר ד"ה הא איכא ברייתה דרמי בר חמה בהגוזל קמה (ב"ק דף קוי) דאמר ארבעה שומרין לריכין כפירה במקלת דלית ליה עירוב פרשיות ומאן דלית ליה שירוב פרשיות רבינו הננאל לא בעי שלשה כדמוכח בשמעתין וי"ל מקשינן חבלות דנופו דרבי אבהו לא חשיב לה לההיא ברייתא דלא מתניא בי ר' חייא ור' פרשיות אוסעיא וע"ק דרבי יוחנן אית ליה או ואפילו בהגוזל (שם:) דרמי בר חמאובירושל׳ דריש מכילתין אמריגן רבי יוחגן וריש שכתוב בפרשת ואלה לקים אמרי תרווייהו שנים שדנו אין דיניהם דין ובהחולך (יבמות דף מו:) כתיבי אפילו הודאות נמי קחמר רבי יוחנן גר לריך שלשה משפט כתיבביה וי"ל דאפי' מאן דאית מומחין מיהו אקילו לוספס כמיבבים לילום לחון לחול בעי שלשה משום דכתיב (ויקרא כד) תורה אחד דיני משונות משפט אחד יהיה לכם והאי דקאמר דיני נפשות הכא מאי קסבר כו' ה"ק אי קא סבר בררישה יחקירה אין עירוב פרשיות כתוב כאן ולכך לא בעיכן מומחין דלא דריש משפט אחד להשוות הודאות והלואות לגזילות וחבלות שלשה מנא ליה וכי קאמר לעולם קסבר עירוב פרשיות כתוב כאן ובדין הוא דבעי מומחין כו' המ"ל דאפי' אין עירוב פרשיות כתוב כאן בדין הוא דליבעו ג' מומחין

ממשפט אחד אלא שאינו רוצה לחזור מדברי המקשה דקאמר אי אין עירוב פרשיות כתוב כאן לא שמעינן ג' ומומהין ממשפט אחד וא"ת כי היכי דילפיטן דרישה וחקירה ממשפט אחד כילף נמי לענין ג' ומומחין אפי' מאן דלית ליה עירוב פרשיות וי"ל דמשפט אחד להשוות דיני ממונות לדיני נפשות קאתי ולא להשוות דיני ממונות אהדדי דאקרא דלעיל קאי דכתיב (שם) מכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת וכתיב בתריה משפט אחד וגו' ותדע דלקמן (דף מי) בעי גזירה שוה דהיטב היטב ולא ילפיכן דיני נפשות מהדדי לענין דרישה וחקירה מדכתב משפט אחד ומיהו ע"כ אין ראיה משם דא"כ תיקשה לרמי בר חמא אליבא דרבי אבהו ולרבי יוחגן דאית להו משפט אחד אפי׳ להשוות דיני ממוטת אהדדי אלא אילטריך היטב מטעם דלקמן דליכתבינהו רחמנא בחדא וא"ת אכתי לענין מומחין מיהא נילף דיני ממונות מדיני נפשות כמו לענין דרישה וחקירה וי"ל מדכתב רחמנה מומחין גבי גזילות ש"מ דלגבי הכי לא ילפיכן דיני ממונות מדיני נפשות אבל קשה למאן דאית ליה עירוב פרשיות מומחין דכתב רחמנא גבי דיני ממוטת למ"ל ושמא לענין מומחין אין ללמוד דיני ממונות מדיני נפשות כיון דסגי בשלשה ול"ע כל הנך מילי דחשיב לקמן בפ' אחד דיני ממונות (דף לבי) מה בין דיני ממונות לדיני נפשות אמאי לא משווינן [וע" נמוספות לקונן להו ממשפט אחד יהיה לכס*: אי קסבר עירוב פרשיות כתוב כאן

ליבעי כמי מומחין • מפורש בהגוזל קמא (ב"ק דף קזי): ליבעי נמי מומחין · תימה דמשמע הכא דממעטינן הדיוטות מדכתיב אלהים ובפרק המגרש (גיטין דף פח:) ממעט להו מדכתיב לפניהם ולא לפני עכו"ם ולא לפני הדיוטות וי"ל דהתם ממעטינן מלפניהם משום דלפניהם קאי אאלהים דהכא כלומר לפני ד"ה לפניהם הדיינין המפורשין במקום אחר ומיהו בגיטין (שם*) פירש בקונטרם משום דקאי אשבעים זקנים הכתובים בסוף פרשת משפטים שעלו טמו להר כו' שהן סנהדרין ונראה לפרש דבגיטין לענין מילי דכפייה

איירי דאהכי מייחי לה דאביי אשכח לרב יוסף דהוה יחיב וקא מעשה אגיטין אמר ליה והאכן הדיוטות אכן אבל אלהים לאו אמילי דעשוי מיירי אלא בדין בטלמא והא דמשמע ליה מילי דעשוי מלפניהם משום דררשינן לקמן (דף זי) מאשר חשים אלו כלי הדיינין דשייך בהן שימה: שנחמר

כאנ מיי׳ שם פים עשין קט טושיע חימ סימן ל סעיף א :

לחבלות דמטונו וקסבר הלואות דכתיב בהו אם כסף תלוה את עמי ונו' המשפשים מעורבין הן י מונה אבריכין ג' מומחין מיהו אקילו דלא לכעו מומחין משום דר' חגינא דאמר דבר